

підпорядковані навчально-виховній меті мовної освіти молодших школярів, а саме формуванню логічності їхнього мовлення.

Література:

1. Рабич Н. Основи культури мовлення. – Львів: Світ, 1990. – 232 с.
2. Ушинський К. Д. Собр. Соч. – М., 1949. – Т. 5.

Акмалдінова О. М., канд. філол. наук, проф.,
Письменна О. О., канд. філол. наук, проф. НАУ

Національний авіаційний університет, Київ

ПОЛІКУЛЬТУРНЕ НАВЧАННЯ І МІСЦЕ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧИХ МАТЕРІАЛІВ У ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ

У немовному ВНЗ при навчанні іноземних мов можливість введення країнознавчої лексики часто не використовується повною мірою. Усні опитування, письмові виправи свідчать про те, що загальний рівень інформованості студентів про країну, мова якої вивчається, вкрай низький.

Країнознавча значимість одиниць мови і мовлення для забезпечення взаємного адекватного розуміння може оцінюватися з різних позицій: за освітньою і за комунікативною ролями. Перелік країнознавчих явищ, національно-специфічних лексем і стійких словосполучуваних комплексів комунікативного освітньо-виховного характеру, робота з ними мають бути включені до країнознавчо орієнтованих навчальних матеріалів, словників, довідників і вокабулярів з іноземної мови.

Частина цієї інформації може бути представлена в текстах (бажано, із супутними словниками та питаннями до змісту), по можливості, ілюстрованими. Інша частина – у вигляді роздавального матеріалу (картки, фотографії, прошові знаки, чеки, транспортні документи, митні декларації, квитки на міський транспорт, гостові картки в готелях, різні бланки і т.п., музейні і виставкові рекламні вилання, слайди тощо).

Використання в навчально-методичному комплексі таких автентичних матеріалів, з якими реально спілкається мешканець країни або іноземець під час перебування в країні, відображають природне мовне середовище, побут і, природно, викликають інтерес студента, бажання розібратися й попрацювати, тобто істотно збільшують мотивацію та полегшують для викладача створення на практичному занятті навчальної ситуації на країнознавчій основі.

Національна своєрідність культури і психології народу відображається в країнознавчому значимій лексиці, до якої належать денотативні реалії, безеквівалентна і фонова лексика, яка не має значеннєвих відповідностей у культурі, що

зіставляється, у силу розбіжності культур. Країнознавча лексика також може висловити конотативно забарвлені лексичні одиниці. Наприклад, позначення кольору можуть мати долаткову конотацию (black bag, orange goods, green laundry, red team). Крім того, у лексико-семантичній системі існують так названі аллозії, що містять натяк на якийсь-небудь відомий напів історичний факт, спосіб життя, поведінку якої-небудь відомої особистості, історичного чи літературного героя, прислів'я або крилату фразу. Натяк, виражений лексично навіть непомітно, викликає в голові носія мови асоціативний ряд, завдяки якому він відразу розуміє підтекст, тобто конотацию.

Дослідження названих вище та інших численних засобів мови і мовлення, систематизация їх та представлення у формі, оптимальній для навчання іноземної мови, особливо в умовах обмеженої кількості годин на цю дисципліну в технічному вузі, є одним із завдань країнознавчого мовознавства. Методика навчання повинна охоплювати різні аспекти: науковий, суспільно-політичний, масової комунікації тощо, де необхідним виявиться аналіз реалій, конотаций, пов'язаних з науковими, соціально-політичними та національно-культурними особливостями країни. Розвиток і удосконалювання такого підходу тісно пов'язані зі створенням відповідних навчально-методичних посібників з країнознавчої тематики, а також розробкою системи країнознавчих квізів.певний досвід такого плану був узятий у процесі у створенні навчально-довідникових посібників, що їх використовують в навчальному процесі у Національному авіаційному університеті з курсу іноземної мови професійного спрямування за фахами підготовки інженерів цивільної авіації. Зокрема, при навчанні іноземних мов перелік авіаційних авіаційних підприємств, менеджерів зовнішньоекономічної діяльності авіакомпаній, у курсі «Ділова іноземна мова» належна увага приділяється особливостям написання листів, контрактів, протоколів, дозвіль, особливостям ділової комунікації під час ведення переговорів вербально і невербально (жестикауляція, погляд, рухи тіла тощо) характеру та іншим відомостям, які містяться, наприклад, у навчальному посібнику «English for Office» (автор Письменна О.О.). У спеціалізованій майбутніх фахівців транспортних технологій використовуються такі навчальні посібники, як «New Trends in International Air Service» (автори: Акмалдінова О.М., Письменна О.О. та ін.), «Commercial Aviation» (автор Письменна О.О.), де подається технічно-комерційна країнознавча інформація, інформація про новітні технології і стандарти обслуговування в авіації. Специфіці фінансово-економічної структури провідних англійських країн світу присвячено деякі матеріали навчальних посібників «Globalization and Financial Activity» (автори: Акмалдінова О.М., Балацька Н.І. та ін.) та «Fundamentals of Banking and Management» тих же авторів. Підготовка менеджерів авіаперевезень і туроператорів викладає аудиторне та самостійне опрацювання матеріалів навчального посібника «Windows on the English-Speaking World» (автор Письменна О.О.). Робота з мовою засобів масової інформації побудована на донесенні до студента країнознавчої інформації,